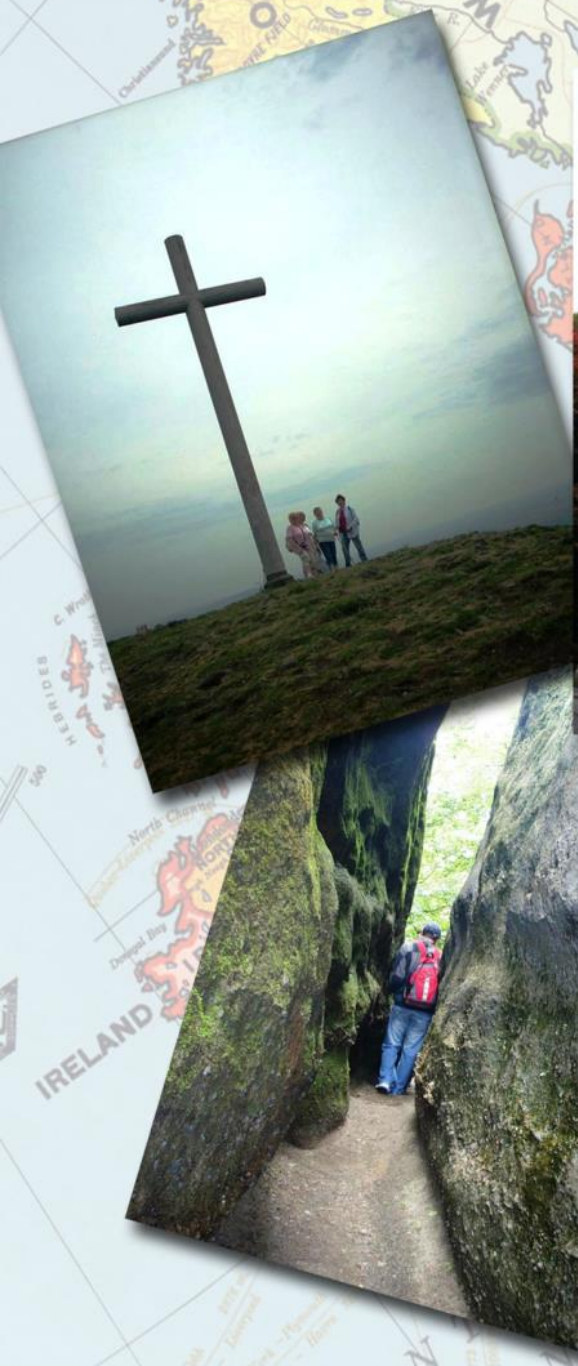

KŘÍŽEM KRÁŽEM EVROPOU

**MILOSLAVA
RÝZNAROVÁ**

Miloslava Rýznarová

Křížem krážem Evropou

Copyright

Autorka: Miloslava Rýznarová

Vydal: Martin Koláček – E-knihy jedou

2015

ISBN:

978-80-7512-237-7 (ePub)

978-80-7512-238-4 (mobipocket)

978-80-7512-239-1 (pdf)

MOTTO

Byla jsem dítětem – vyrostla jsem...

Byla jsem dívkou – dospěla jsem...

Stala jsem se ženou a chtěla poznávat svět...

PŘEDMLUVA

Milí čtenáři!

Chtěla bych Vám trochu přiblížit svůj celoživotní koníček, a sice své poznávání nejen přírody, ale i různých historických, či jinak zajímavých památek v Evropě i v naší zemi.

Navazuji touto knihou volně na svoji první knihu „Čechy krásné, Čechy mé“. Ta je sice obsažnější, ale dává nahlédnout pouze do určitých oblastí Čech.

Tato kniha Vás provede částečně trochu po Evropě, kterou jsem procestovala formou zájezdů a výletů. Také jsem se vydala někdy i sólo nebo s kamarády za naše hranice do Německa.

A tak se pojd'te se mnou zastavit v různých zemích Evropy, projít se ulicemi s obyčejnými či s významnějšími domy a památnými místy. Pokochat se krásnou přírodou, vnímat všude tu nádheru, která se vyznačuje v každé zemi jinak.

Každé město, každá obec nebo malá vska má svoji historii a někdy i velice zajímavou. Stačí se jen trochu poptat nebo bádát a najednou se před Vámi rozvine velice zajímavý děj toho kterého rodu z domu, u něhož s úžasem stojíte a říkáte si – kdopak tady asi žil? Neboť vidíte, že to není jen tak normální dům, je trochu honosnější oproti druhým a nese ve štítu zajímavý ornament, anebo se zase vyznačuje něčím jiným...

A tak je to i s více památkami, které Vás zaujmou...

Kdo má rád historii, ten po ní začne pátrat, a tak to bylo i se mnou.

Ale nejen historii mám ráda. Také přírodu, která zvláště na jaře je kouzelná. To, když se začne všechno po zimě zelenat, pupeny raší na stromech a první poslové jara – sněženky, začnou vystrkovat svá poupata. Další a další rostlinky

vyrážejí zpod země ke slunci, aby se nadechly jeho paprsků a rozrostly se a rozvoněly do širokého okolí. Zkrátka na jaře to voní vždycky omamující vůní.

Ale i léto má svůj půvab! Člověk má na sobě minimum oblečení, protože slunce někdy pálí až běda a pot z vás jenom teče. Počet kroků na výletě se tím pádem snižuje, protože únava z horkého dne Vám dává co proto. Pivko, které byste si rádi vyzunkli na ukojení žízně, je někde v nedohlednu v daleké restauraci. Minerálkou se žízeň zahnat nedá, navíc, když ji máme v batohu zteplalou a není už k pití, natož k ukojení žízně.

A po létě nastává zase podzim! Ten má také své přednosti! A sice pro mě jen barevnost listí, kterou by snad ani mistr malíř neuměl tak namalovat... Krajina je pak nádherně vybarvená do krásy a lahodí oku...Jinak je pro mě podzim smutným nástupem kratšího dne a i brzo nastávající zimy, kterou já nemám ráda. A tak se vždy zase znovu těším na jaro...

Zima pro mě už není zajímavá a zimní sporty v mém pokročilém věku už neprovozují, abych ještě víc neublížila případným úrazem své chátrající tělesné schránce, která je sem tam nějakým tím úrazem už pochroumaná.

Ale abych ji až tolik zas nešetřila, a ona mně nezlenivěla, tak se zase snažím chodit, kam to jde, s částečným použitím dopravních prostředků. To když si umíním jet někam dál, kde jsem zatoužila poznat místní kraj i jeho památky.

Staré památky, které nám zůstaly po našich předcích, jsem odjakživa milovala. Staré ruiny tvrzí nebo později hradů, z nichž se přebudovaly zámky, pakliže byly na dobře přístupném místě. A když byly nepřístupnější, tak se nechaly zpuštnout a zůstalo z nich postupem času sem tam nějaké to zdivo, prorostlé býlím. Ale tím více mě ona místa přitahovala, neboť jsem o nich ráda čítávala a tím se vžívala do tehdejšího života někdejších pánů. Jak žily a čím se bavily uprostřed lesů, kde měly postavena svá sídla na vrcholcích kopců. Pro mě to bylo zkrátka tajemno, které jsem chtěla ráda prozkoumávat.

Nejenom stará opuštěná místa měla pro mě své kouzlo, ale i města nebo obce, kde jsem nikdy nebyla. Ta jsem také ráda procházela, a prohlížela si jejich staré, historické památky a různé jiné zajímavosti. Vydávala jsem se do nich sama, někdy s mým psím kamarádem - pudlíkem, někdy s dětmi ještě malými, později už dospělými, nebo i s přáteli

Svoji knížkou Vám chci trochu přiblížit svoje poznatky v cizích zemích, ale i v té naší malé krásné zemičce.

Přeji Vám příjemnou pohodu při čtení mé knížky...

Miloslava Rýznarová

ZPACKANÁ DOVOLENÁ U BERLÍNSKÝCH JEZER

Se známými jsme si naplánovali týdenní dovolenou k berlínským jezerům. Doslova nás „ukecal“ manželův kamarád, který tam kdysi byl a pěl o nich chválu...Říkal, že je tam krásná, čistá vodička a že bychom zamířili na východní stranu, kde jsou jezera propojena řekou Sprévu. Informoval nás, že tam jsou borovicové lesy, jež krásně voní, klídek v kempu od všeho ruchu, zkrátka krásné prostředí. A tak už jen představa toho místa a oddechu v tichu lesa a jezer nám dodávala patřičný elán na cestu.

Bylo rozhodnuto, že pojedeme vozem našich známých, jež ho měli novější než my a tudíž v lepším stavu, než bylo naše starší autíčko.

Je to již dost dávno, můj příběh se dá nazvat, jak se dnes s oblibou říká – retro! Dnes, když o tom píší a vzpomínám na tehdejší dobu, tak se musím už jen smát, jak jsme tehdy dopadli.

Den „D“ se blížil, a tak jsme se pečlivě připravovali. Dovolenu jsme mínili strávit pod stany, ne někde v hotelu, abychom si užili, jak se patří, tamější přírody a taky koupání a v některém kempu, kde není velká návštěvnost. A spát ještě k tomu ve stanech v borovicovém lese, protože jsme byli ještě mladí, to byla pro nás pohádka, jen už když jsme si to představovali, natož, až bychom to uskutečnili a byli v reálu...

Měli jsme ale v hlavě kolotoč myšlenek, jestli se nám vydaří počasí, neboť u nás v Čechách v té době, kdy jsme mínili jet na dovolenou, nebylo zrovna hezky. Bylo chladno, sem tam drobně poprchávalo, sluníčko se kamsi stále schovávalo, a tak nám nedávalo naději, že se nám na dovolené bude dařit. Ale řekli jsme si, je to od nás daleko, tak tam bude jistě líp...

Vyráželi jsme s konzervami, paštikami, nějaký ten sýr k tomu a tvrdý salám. Tak, jak se kdysi cestovalo, a někdo cestuje i dnes...Přibalili chleba, pití a také si vyměnili i nějakou tu marku, abychom si v Německu doplnili naše zásoby, nebo si koupili něco domů.

A vyrazili jsme!

Pršelo! A pršelo stále po celou cestu, jak jsme míjeli hranici s NDR. Tu jsme přejeli a frčeli dál...Nějak se nám to vůbec nechtělo líbit. Nezdálo se, že by se počasí umoudřilo a vysvitlo aspoň z části sluníčko. Byli jsme na cestě, tak jsme jen doufali, že až dorazíme do cíle, bude líp.

Jenže najednou náš známý – Štefan, jenž řídil vůz, se začal nějak divně rozhlížet, což nevěstilo nic dobrého, protože za chvíli poznamenal, že jsme asi zabloudili a sjeli z trasy. Takže jsme zamířili k chodníku a čekali ve voze kvůli dešti, kdy se objeví nějaký chodec, a upřesnil nám, kdeže to vlastně jsme a kudy máme jet dál k našemu cíli.

Objevila se paní, a tak Štefan, ač uměl německy, požádal mého muže, který německy zas neuměl, aby vystoupil z vozu, protože seděl v autě na straně chodníku a zeptal se té paní, kudy máme jet na Berlín. Řekl mu to německy, aby to přesně tak té paní opakoval. Manžel jí to opakoval, ale tak, že mu vůbec nerozuměla a on zase nerozuměl jí, co mu říkala. Takže musel Štefan nakonec vystoupit z auta a jít se zeptat sám. On se domluvil krásně. Navíc nám ještě referoval, že si paní myslela, že můj muž je francouz, a tak že mu nerozuměla. No, nasmáli jsme se ve voze dost, až to mému muži nebylo milé, neboť to bylo na jeho úkor.

A tak jsem si z něj po dlouhá léta dělala legraci, při případné debatě s přáteli, že umí bezvadně francouzsky.

Po dobrém nasměrování jsme otočili auto a jeli směr Berlín! My totiž mířili předtím k Lipsku. Nějak Štefan přehlédl směrovky a my ostatní ve voze nedávali pozor. Nechávali jsme to na něm, protože tu již byl, a tak jsme se kochali, byť v dešti, okolním, pro nás neznámým krajem.

Ještě než jsme dojeli na místo určení, tak jsme zastavili a posvačili ve voze. Pořád pršelo...K večeru jsme dorazili na místo. Jeli jsme stále v dešti, pršelo docela fest. V kempu jsme si na určeném místě postavili stany. Byli jsme děsně otrávení a mysleli na to, jak bude dál...

Ráno nás rozhodilo to, že i přes podlážku, kterou jsme měli ve stanu, se do něj dostala přes noc voda, jak do našeho, tak do Štefanova a byli jsme v mokru...Vlastně to mokro nás pomaloučku a polehoučku probouzelo do dalšího dne. Sem tam jsme cítili na sobě vlhkost, spacáky byly mokré taky a i věci, které jsme si vzali z auta do stanu. To bylo nadělení, se kterým jsme nepočítali.

V takovémto počasí jsme tedy nemínili trávit dovolenou. To nemělo cenu. To bychom si leda nabalili pořádnou chřipku a o tu jsme neměli zájem. Tak jsme se rozhodli, že se sbalíme a podíváme se aspoň po Berlíně, když už jsme urazili tak dalekou cestu.

Jiřka, Štefanova žena, navrhla, že bychom si mohli koupit hliníkové nádoby, které tehdy bylo v kurzu, každý ho sháněl a v Německu, které tehdy bylo ještě rozdělené na východní a západní, bylo oproti našemu velmi levné. Takže jsme „vlezli“ do prvního obchodního domu, který jsme viděli a začali si prohlížet zboží. Měli jsme malou tašku, tak jsme si ještě koupili síťovku z bužírky a do ní jsme si dali nádoby. Obě dvě jsme si koupily několik hrnců a kastrolů různých velikostí i s pokličkami. A měly z toho velikou radost. Tašky nosili naši chlapi a s nimi jsme zašli do dalšího obchodu, podívat se ještě po jiném zboží.

Jenže nastal problém a to velký!

Mého muže zastavil v obchodě pracovník s tím, kde vzal tu síťovku, protože je tam zřejmě také prodávali. A protože můj muž německy neuměl, a já tehdy jsem taky ještě neuměla říci ani ťuk, tak k nám přišel Štefan, aby nám pomohl v domluvě. Z jeho řeči vysvitlo to, že ten pracovník nařkl mého muže, že tašku u nich ukradl. Což byla pro něj nehorázná potupa a taky lež, protože jsme si ji do obchodu přinesli odjinud. A tak Štefan pracně vysvětloval, že jsme s ní přišli i s tím nádobím a vysvětlil mu, kde jsme ji zakoupili. Naštěstí tam hliníkové nádoby, co jsme si přinesli do obchodu, neprodávali. Zkrátka můj muž byl na mrtvici, navíc vzácný typ člověka, který by si nikdy nic a nikde nevzal, ač by měl k tomu příležitost. V tomhle on byl skutečně velice poctivý, ač měl zase jiné záporné vlastnosti. Ale kdo je nemá...A ještě k tomu byl policajt, a tak se tak naštvál, že už o další chození po Berlínu neměl zájem. A protože stále pršelo, a my jsme deštníky neměli, tak jsme bloumali chvíli po ulici a přemýšleli co dál...Co v tomto počasí, kdy dešť nemá konce, dělat?

Počasí na dovolenou se nám zkrátka nevydařilo, a tak jsme se rozhodli, že ukončíme náš pobyt, pakliže se vůbec pobytem daly nazvat 2 dny, které jsme strávily v Německu i s jízdou.

Nasedli jsme všichni do vozu, můj muž naštvaný na nejvyšší míru a zahořklý už vůbec někdy do Německa jet, ač jsme s naším městem s Německem sousedily, a jeli jsme domů.

Já ale do Německa jezdila dál, jako mnoho našich dalších občanů nakupovat tehdy výborné uzeniny, kterých měli nespočetně druhů oproti nám, dobré masíčko, droby, likéry, čokolády a další jiné potraviny, které u nás nebyly vůbec k dostání, anebo velmi spoře. A když jsem dovezla domů různé pochoutky z uzenin, které byly opravdu chuťově vynikající, tak si můj muž

nikdy nic ze zásady nevzal a neochutnal. Takový měl odpor k věcem z Německa po incidentu v obchodě v Berlíně.

Jezdila jsem se známými, anebo i sama do Žitavy na grilovaná kuřátka do Grilbaru, ke kterým jsme si dávali hranolky nebo zelný salát a chléb. Neservírovali jen čtvrtku, ale celou polovinu kuřete, za pakatel ceny. Byla to vyloženě lahůdka, na kterou dodnes vzpomínáme, jak jsme se za pár korun dobře najedli. V tehdejší době byl zákaz převážení z NDR různého zboží, třeba obuvi, povlečení, záclon a různých jiných věcí. Samozřejmě že se to i risklo a zboží se koupilo. A buď to vyšlo, že nás na celnici neprohlíželi, anebo když nás vyhmátli a zboží odebrali, tak nám vystavili potvrzení s tím, že nám peníze vrátí oproti tomuto potvrzení v té prodejně, kde jsme ho zakoupili. Boty se tam kupovali tak, že jsme si doma nazuli staré, které jsme mohli s lehkým srdcem vyhodit v Německu a tam nazuli nově zakoupené, trochu je zaprášili zeminou, po případě zablátili, jestliže jsme objevili někde kaluž, aby se z nich setřel glanc novosti, a se sevřeným zadkem jsme mířili k hranici a čekali, jak to dopadne... Toto naaranžování dopadlo většinou dobře. Horší bylo, když se boty převážely volně v tašce, zarachané až vespod pod nákupem a na hranici z německé strany se objevila celňačka. To bylo pak zle. Ty byly většinou přísné, až komisní. I když chyba byla na naší straně.

Jednou za mnou přijela teta z Karlových Varů a chtěla se podívat do Německa. Tak jsem s ní jela. Byla chtivá všeho, co viděla, neboť potraviny měli jiné, než se dali koupit u nás. Byla zkrátka jak v Jiříkově vidění... Ptala se mě taky na boty, které si chtěla koupit. Tak jsem jí řekla, že je na ně zákaz a že je to na ní... No, nakonec si je nekoupila, bála se. Ale já to riskla a koupila si je. A na hranici byla celňačka – Němka, a už od pohledu docela nepříjemná. Dopadlo to špatně. Boty mě vyhmátla, vystavila mi sice potvrzení, že mě peníze – tehdy marky, vrátí na prodejně, kde jsem je zakoupila, ale protože jsem měla rizikové těhotenství, tak jsem se na to vykašlala a marky jsem oželela. Byla to moje chyba. Teta byla nakonec ráda, že si je nekoupila, protože by litovala vydaných peněz.

To je taková nyní už úsměvná vzpomínka na tehdejší dobu...

Po letech se změnila situace v Německu, které se sloučilo. A jak jsme my kdysi jezdili nakupovat do Německa za levný peníz, tak zase Němci jezdili teď k nám se dobře a levně najíst. Nebylo jediného víkendu, aby člověk neslyšel v restauracích nebo někde v obchodech mluvit německy. Zkrátka jak jsme my kdysi jezdili nakupovat k nim, tak oni zase jezdili teď k nám...

A tak jsem svým vyprávěním s trochou zážitků, odbočila od původního vyprávění o našem plánovaném výletě k berlínským jezerům.

Zkrátka jsme jeli domů z Berlína stále v dešti a o berlínských jezerech, a dovolené u nich, jsme si mohli nechat jen zdát. Už jsme se k nim ale nikdy znovu nevypravili.

BULHARSKO – DOVOLENÁ OD ROH

Ač už každý jezdil sem tam do ciziny, my jsme se tam s mužem mimo zpackané jízdy k berlínským jezerům, která byla trochu dál od našich hranic, ještě nedostali. U manžela zavedli v zaměstnání ROH, a tak přišel jednou domů s tím, že bychom mohli jet na dovolenou do Bulharska. On by to měl s velkou slevou, a já jako příslušník rodiny bych si musela více doplatit. A tak jsme neváhali a přihlásili se. Udělali jsme dobře, protože další rok ROH u nich již zase zrušili a tím pádem se už žádné zájezdy nekonalaly.

S námi se přihlásil i jeho kolega se ženou, se kterými jsme se přátelili, a tak to bylo fajn, nebyli jsme sami na tu dalekou jízdu.

Naše dovolená byla v Albeně, tehdy ještě ne úplně vybudovaná. V dnešní době je to již krásné lázeňské městečko. Tehdy v době našeho pobytu tomu tak zdaleka ještě nebylo. Jezdilo se ponejvíce na Zlaté Písky. Možná i proto cena zájezdu do Albeny nebyla tak vysoká. Nevěděli jsme, co nás čeká, jaké to tam bude, jestli vůbec budeme spokojeni a nebudeme nadávat, kam jsme se to vydali...Ubytování jsme byli v dvoulužkových chatkách, což bylo fajn.

Do Bulharska jsme letěli letadlem. Byli jsme tam za 2 hodiny. Toho letu jsme se nejvíc báli, neboť jsme letěli poprvé, a tak jsme nevěděli, co to obnáší. Letuška nás podělila cucavými bonbony, snad i pytlíky tam byly, kdyby se někomu zvedl žaludek, to už ale nevím. Ale nebylo nám nic a to bylo hlavní.

Cesta, vlastně let byl krátký, přistáli jsme, a kdybych si hlavu lámala, nevím jak, už si nevzpomínám, na jakém letišti. Odtud nás odvezly autobusy na místo určení.

Napřed nás ubytovali a hned se o nás postarali s občerstvením a také zařazením, kam budeme chodit na jídlo. Informovali nás, kdy se bude podávat jídlo, v kterou hodinu, abychom byli vždy v tuto dobu na svých místech. Průvodce, který s námi jel a staral se o nás, nám ještě nastínil, jaký bude program v ten který den, a kdo bude mít zájem se přihlásit na zájezd, který se konal během naší dovolené do Varny, Burgasu a Nesebaru.

To bylo zatím vše v první den našeho příjezdu.

My, celí natěšení, že konečně uvidíme Černé moře a ještě k tomu, když jsme byli u něj vůbec poprvé, jsme si řekli, že musíme ochutnat vodu, zda je opravdu slaná, jak se o ní mluví...Byla!!! Smočili jsme si prst a olízli ho! Připadali jsme si jak malé děti, které dostanou první hračku. No co, byli jsme tam poprvé...Co byste chtěli od Čecháčků, kteří neměli dříve možnost se podívat „za hranice všedních dní“ ...

Tak jsme se pomalu zaklimatizovali, koupali se v moři, opalovali se a váleli se na písčitých plážích. Hledali jsme mušle, zkrátka si užívali dovolenkových dní. Prohlédli jsme si celé letoviště, které se stále budovalo.

Co jídla se týká, bylo velmi chutné a bylo ho dost, ani jsme ho kolikrát nemohli sníst, jak byly velké porce.

Jednou jsme měli k večeři rizoto z „hub“. Tedy já si to myslela, protože vzhledově to tak vypadalo. Chuťově na jazyku jsem to typla taky tak, bylo to slizké, jako houba. A chutnalo mně to, bylo to dobré. Ale vrtalo mně hlavou, kolik těch hub asi muselo být pro tolik lidí? A kde je pěstovali? Přece na ně nechodili někam do lesů...A lidí tam bylo mraky, protože to jsme nebyli jen z našeho letadla, ale takové čtyři turnusy dohromady.

Pak jsem se to dozvěděla druhý den...To nebyly houby, ale mušle – slávky, které jsem viděla přichytnuté zespona na molech. No teda, tohle kdybych věděla, tak jsem to vůbec nejedla, zvedl by se mi žaludek, neboť já si tyhle všelijaké mořské „potvory“ ošklivím a nic takového bych nevzala do pusy. Ale přežila jsem to v pohodě a vícekrát jsme je již neměli.

Dny ubíhaly a nám se blížil výlet do Varny, Burgasu a Nesebaru. Odjeli jsme na celý den brzo ráno a večer se vraceli.

Ve Varně jsme navštívili mořské akvárium, což byla úžasná podívaná. Chodili jsme a chodili a nemohli utrhnout oči od té podívané, kdy se nám přímo před očima za sklem obřího akvária proháněla mimo ryb a různých mořských živočichů i všelijaká „monstra“. Ale také jsme si prohlédli spoustu historických památek ve městě, neboť Varna je největší město na pobřeží Černého moře s asi 320 tisíci obyvatel v dnešní době. Tehdy jich bylo o mnoho méně. Navštívili jsme i přístav, viděli příplouvající a odplouvající lodě a dívali se do nekonečných dálek...Po prohlídce jsme autobusem pokračovali dál do Burgasu.

Město Burgas leží v nejzápadnějším místě Burgaského zálivu a obklopují ho tři jezera. Kdysi neslo jiný název a bylo to malé římské městečko, které bylo vojenskou kolonií. V dnešní době tu žije asi okolo 230 tisíc obyvatel. V tehdejších dobách jich bylo o hodně méně.

Nachází se tu mnoho kostelů a také historické muzeum, kde je velmi bohatá sbírka artefaktů z dávných antických kolonií. Je tu také zajímavá zvláštnost, a sice to, že se tu pláže vyznačují černým pískem, který má zvláštní léčivé účinky. Takovéto pláže jsem viděla později na jednom z Liparských ostrůvků u Sicílie. Nepůsobily na mě ale zvláště dobrým dojmem, neboť po koupeli v moři, když se písek přichytil na mokré tělo, si člověk připadal špinavý. Ale zase brzo teplem popadal z těla dolů...

V Burgasu jsme se zaměřili také na nákup dárkových předmětů a také něco pro naše potěšení na památku domů. Zaujaly mě tam dřevěné kazety všech možných velikostí a tvarů, ale i jiné výrobky, ryté, s různými ornamenty a malované. Nemohla jsem od nich utrhnout oči, a tak jsem vybírala a nevěděla, kterou věc si dříve koupit. Pokoupila jsem toho dost s tím, že některé věci poslouží jako dárek někomu z rodiny. Naši známí, kteří s námi jeli, se zase rozhlíželi po koženém saku, které si odtud chtěli přivést a které tu bylo o hodně levnější než tehdy u nás. Koupili ho a pak měli dilema, jak ho převést přes hranice, protože se nesměly některé věci převážet.

Takže jsme dobře pokoupili, každý to, co chtěl a nasedli opět do autobusu a vydali se k Nesebaru...

Nesebar je jednou z nejoblíbenějších destinací v Bulharsku. Leží na skalnatém poloostrově západního pobřeží Černého moře. Patří k nejstarším městům v Evropě, neboť jeho historie je stará přes 9000 let. Město se nemohlo rozrůstat pro omezenost prostoru na poloostrově a tím si uchovalo svoji starobylost. Je tu velké množství kostelů z různých období bulharských dějin, což zaujme zvláště milovníky památek a historie.

Město je od Burgasu vzdáleno okolo 25 kilometrů a od Varny asi okolo 100 km. Dnes už patří do Seznamu památek UNESCO, ale za naší návštěvy to tak ještě nebylo.

Náš výlet se chýlil ke konci...

Ač neradi, nasedli jsme do autobusu a vydali se na zpáteční cestu. I když to byl krásný výlet a shlédli jsme ve třech městech spoustu památek a zajímavostí, přece jen to na nás zanechalo stopu. Byli jsme již docela unavení. A tak jsme se hned po večeři osprchovali a šli do svých chatků zalehnout a pořádně se vyspat.

Dva dny jsme se ještě rochnili v moři a opalovali, abychom na sebe nabrali poslední bronz, který nám dopřávalo zdejší slunce svými paprsky a měli se doma čím chlubit...A začali jsme balit a připravovat se na cestu domů.

Tentokrát jsme neletěli nazpátek letadlem, ale bohužel doprava byla jiná. Autobus nás převezl z Bulharska do Rumunska. Tam jsme nasedli na vlak, a přes celé Rumunsko, Maďarsko a Slovensko jeli k nám domů do Čech.

To byla jízda smrti! Jeli jsme 2 dny a noci ve vlaku, unavení, zničení, nevyspalí, neumytí a zpocení. A i když si někdo trochu schrupnul, tak takový spánek stejně nestál za nic. Kdo tohle takhle vymyslel, tak dobře neuvažoval, to byl pěkný blbec!! My se vraceli z dovolené, která byla super! Ale tou zdoluhavou a hlavně únavnou jízdou ve vlaku bychom potřebovali další dovolenou, abychom se z toho cestování zase vzpamatovali.

Naši známí, kteří si koupili kožené sako, ho v tom vlaku lehce převezli přes hranice. Pověsili ho v kupé na věšáček a hlavou se o něj opřeli, a dělali, že spávají. Suverénně přešli hranice v Rumunsku i v Maďarsku a měli vyhráno. Když už jsme překročili naše hranice, tehdy ještě sloučení se Slováky, tak už to měli tak říkajíc v kapse.

Všichni jsme si už přáli, aby cesta skončila a byli jsme doma...Doslova jsme padali únavou. Blížili jsme se ku Praze, a tam ještě každý zas musel jet dalším vlakem nebo autobusem do svého bydliště. V duchu jsme již viděli postel, jak do ní po návratu zahučíme...

Takhle vymyšlená zpáteční cesta byla tedy originální. Určitě ta moudrá hlavička, co tohle vymyslela, na takovouhle dovolenou nejela. Kdybychom takto cestovali napřed do Bulharska a tam pak po této unavující jízdě se váleli u moře a odpočívali, bylo by to něco jiného.

Tak to byla naše první cesta za poznáním Černého moře se „skvělým“ návratem domů s opravdu nevšedními zážitky.

PAŘÍŽ – VÍKENDOVÝ ZÁJEZD PO PAMÁTKÁCH...

V r. 1991 jsem uviděla vyvěšenou nabídku víkendového zájezdu na 3 dny do Paříže. Zájezd se konal v červnu, a tak mě to zlákal, neboť začátkem roku zemřel manžel a s dcerkou, které bylo v té době 14 let, jsem si říkala, že bychom přišly na jiné myšlenky a viděly také kus jiného světa. Určitě jí tím udělám také radost...

A tak jsem nás přihlásila...

Odjezd byl stanoven na pátek s vlastním stravovacím vybavením a potřebné finance na nějakou tu útratu k tomu. Noci z pátku na sobotu a ze soboty na neděli jsme strávili všichni jízdou a spánkem nebo podřimováním v autobuse.

První naší zastávkou bylo město Norimberk, který je pro milovníky historie pravým rájem. Ovšem čas byl omezený, tak jsme ho takřka „prolétni“, ale i přesto jsme z něj viděli dost, aby to v nás zanechalo krásnou vzpomínku.

Náš průvodce, který se vyznačoval vyšší postavou s bílou čepičkou na hlavě, abychom ho měli stále „v merku“, nás zavedl do ulice, kde byl jeden obchod vedle druhého s markýzami nad výlohou a před nimi stál historický dudáček ve skotském kroji. Před sebou na zemi měl kazetu na případný bakšiš...Chvíli jsme postáli a poslouchali pro nás tuto neobvyklou hudbu. Bylo to hezké.

Dál jsme pokračovali k domu z červeného pískovce (Nassauer Haus), jenž byl nejstarším zachovalým šlechtickým palácem, původně postaveném jako obranná a zároveň i obytná věž. Dnešní podobu má z let 1422 – 1433 a nalézá se v ní muzeum historie Norimberku.

Pokračovali jsme ke kostelu Panny Marie s orlojem (Männleinlaufen), který byl umístěn v arkýři ve štítu kostela. Byla to zajímavá a moc hezká podívaná. Kostel se nachází na náměstí Hauptmarkt. Založen byl v r. 1355 římským císařem a českým králem Karlem IV. Měly zde být původně uloženy říšské korunovační klenoty, které ale byly nakonec uloženy na hradě Karlštejn. Až

teprve v r. 1424 za Zikmundovy vlády byly klenoty uloženy v Norimberku v kostele sv. Ducha. Později zase jinde...

Orloj v kostele Panny Marie nechali na památku Karla IV. vyrobit v 16. století měšťané. Byla to upomínka na Zlatou bulu Karla IV. z r. 1356, kdy se mezi jiným také určovalo to, že každý nově zvolený římský král, musí svolat říšský sněm do Norimberku. Orloj vyhotovil v r. 1509 hodinář Jörg Heuss a figury na něm Sebastian Lindenast st.

Dále jsme pokračovali k rodnému domu významného umělce Albrechta Dürerra, jenž je významnou památkou Starého města.

Poté jsme navštívili Špitál Sv. Ducha, který byl vybudován v r. 1332 - 1339, částečně přes řeku Pegnitz a byl tehdy největším městským zařízením pro staré a nemocné obyvatele. Mimo jiné v něm byly také uloženy říšské klenoty. Budova to je velice impozantní už tím, jak se klene dvěma oblouky částečně přes řeku.

Na tom samém náměstí jsme ještě shlédli krásnou vysokou kamennou kašnu ve tvaru gotické věže, která byla z konce 14. století. Nazývá se Schöner Brunnen (Krásná kašna), která svým vzhledem tomuto názvu odpovídá. Zdobí ji 40 alegorických postav, jež znázorňují filosofy, církevní představitele, kurfiřty, proroky a evangelisty. Měly to být kdysi v tehdejší době postavy celebrit...

Škoda, že jsme naši prohlídku tohoto zajímavého a historického města museli ukončit a nastoupit do autobusu a pokračovat dál v naší jízdě do Paříže. Chtělo by to tu strávit o trochu delší čas a ne jen pár hodin, které jsme na tuto prohlídku města měli vyhraněno.

A tak jsme i s lítostí, o co vše jsme ještě přišli, když jsme Norimberk a jeho další zajímavosti neviděli, nasedli do autobusu a pokračovali dál...Ale byli jsme rádi i za to málo, co jsme viděli. Myslím si, že týden pobytu v tomto krásném městě, by možná ani nestačil na to, co by mohlo město jeho návštěvníkům nabídnout.

Pokračovali jsme tedy dál a to rovnou už bez zastávky do Paříže...

Již z dálky, když jsme přijížděli k Paříži, jsme viděli čnít věž Eiffelovky! Kdo by ji neznal? Ani u ní nikdo nemusí být a každý ví, o co se jedná, ať z fotografií, novin, časopisů, ale i filmů a různých jiných ukázek. Zkrátka je to dominanta Paříže! Ač byla dříve odsuzována a nenáviděna obyvateli Paříže spolu s jejím tvůrcem Gustavem Eiffelem, přesto se později stala významným turistickým cílem a je doposud...Věž má tři plošiny. První plošina je vysoká 57 metrů a na té jsme my s dcerou byly, a i spousta dalších, kteří s námi jeli na zájezd. Výše jsme si my dvě netroufaly jet, zajedno se nám zdálo, že se věž nějak povážlivě houpá, a tak jsme se i trochu bály, a za druhé i kvůli financím. Neboť další plošiny byly už za vyšší cenu a my jsme s dcerou měly omezený rozpočet, a tak jsem se bála, abychom vyšly i finančně, protože naše vydání nekončilo...Nebylo zkrátka tolik peněz a byly jsme rády, že jsme vůbec s tímto zájezdem mohly jet.

I tak jsme byly spokojené a musím říci, že nahoru na vrchol se vydala jen asi třetina našeho zájezdu, takže jsme nebyly samy, kteří její vrchol nezdolali z téhož důvodu jako my.

Však u nás v Praze máme její miniaturu – Petřínskou rozhlednu, tak kdo po ní zatouží, může se za ní rozjet a snít o tom, že zdolává Eiffelovu věž...

Prohlédli jsme si okolí věže, sedli na lavičky, které byly opodál, a dívali se a rozhlíželi po jejím okolí. Také po Eiffelovce jsme sjížděli očima od shora dolů a od zdola zas nahoru a obdivovali jsme, jaký je to zajímavý monument. Navíc jsme zažívali krásný pocit, že jsme v Paříži...Nemohli jsme se nějak hnout dál, vůbec se nám odtud nechtělo.

Dalším pokračováním byla procházka alejí, o které se mluví jako o nejkrásnější aleji na světě, - po Avenue des Champs Elysées. Nádhera! Tato alej byla postavena na pokyn Ludvíka XIV. v r. 1694. U ní se tyčí Vítězný oblouk, kde se nachází dvanáct různých ulic z Paříže. Oblouk se také nazývá Place Charles de Gaulle. Je vysoký 50 m a široký 40 m. Byl postaven na památku císařské armády pod Napoleonovým vedením. Je zdoben výraznými rytinami a názvy vítězných bitev se jmény velících generálů. Pod tímto obloukem se nachází Napoleonovy ostatky, také hrob Victora Huga a neznámého vojáka.

Náš průvodce, podle kterého jsme se museli řídit a neustále hlídat jeho bílou čepičku, když jsme se opozdili, aby se nám neztratil, nás zas pomalu „ústně“ popostrkoval, abychom si pospíšili...

A tak jsme se ocitli na náměstí Concorde – náměstí Svornosti, které by neměl vynechat žádný turista, jenž Paříž navštíví. Toto náměstí je ohromné, je to

největší náměstí Paříže. Vyniká nádhernými fontánami, krásnými sochami, za kterými se nachází brána do Tuilerijských zahrad. A co ještě – nádherným egyptským obeliskem, vážícím 220 tun a jeho úžasným zpracováním. Byl to dar egyptského vícekrále Mehmeda Aliho. Tento obelisk pochází z 13. století před Kristem, z doby Ramzeze II. Na náměstí Concorde byl instalován r. 1833.

Toto náměstí se v době Francouzské revoluce jmenovalo Place de la Revolution a stávala zde dříve gilotina. Bylo zde popraveno tisíce lidí, mezi nimi Ludvík XVI., Marie Antonetta, Madame du Bari, Robespierre, Danton a další historicky známé osobnosti. Kdo miluje historii, jistě mu tyto údaje jsou známé...

Ale od smutných událostí dál...

Navštívili jsme Loure, nejproslulejší muzeum v Paříži, jehož budova sloužila dlouhou dobu jako sídlo panovníka. Před touto budovou byla stavba, podobající se prosklené pyramidě – palác Pompidou. Moderní skleněný, svou stavbou neobvyklý palác, který nás zaujal, vznikl v letech 1972 – 1977. Na jeho projektu se podílelo mnoho architektů, z nichž jedním byl i Jan Kaplický, který u nás navrhl stavbu „Chobotnici“. Popud k prosklené pyramidě – paláce Pompidou, dal francouzský prezident Georges Pompidou, proto také nese jeho jméno.

O muzeu v Louru toho mnoho nepovím. Míjeli jsme letmo exponáty, i obrazy známějších malířů, u kterých jsme se chvilku někde pozastavili, ale času jsme moc neměli. Jen u obrazu Mony Lízy, jež upoutá snad každého, a který je vlastně nejznámějším uměleckým dílem, jsme setrvali o trochu déle.

Ono je to těžké si vše dobře prohlédnout. Na takovou galerii, jaká byla v Louru, je třeba i celého dne. Záleží co Vás více, či méně zaujme. My jsme ji takřka prolétli, až na pár krátkých zastavení, ale zato jsme se pak mohli chlubit, že jsme navštívili Loure...

Při zájezdech to ale jinak není, když je naplánováno vidět více míst.

Také známá řeka Seina, která je perlou Paříže, se stala dějištěm mnoha historických mezníků. Tvoří historickou osu, dělí město Paříž na severní a jižní část. Opřeli jsme se o zábradlí a dívali se a dívali...Ani si již nepamatují, kolik to mostů je přes ni překlenuto, ač jsem to věděla. Ale mnoho...

Čekala nás návštěva Katedrály Notre-Dame (Chrámů Matky Boží). Tato katedrála je považována za ukázkou nejkrásnějšího stavitelství ve středověku. Její stavba začala r. 1163 a dokončena byla teprve až r. 1345. Je to opravdu úžasný monument, jak zvenku, tak zevnitř.

Na tu její návštěvu jsem se moc těšila, neboť jsem četla několikrát historický román od Victora Huga, jenž o této katedrále píše v románu „Zvoník od Matky Boží“. Shlédla jsem i film, jehož hlavní postavou je Quasimodo, nebožák, jenž je hrbatý, na jedno oko slepý, hluchý a který se zamiloval do cikánky Esmeraldy, již si vyhlédl zase kněz Frollo, který se Quasimoda ujal jako dítěte a po Esmeraldě touží a kuje okolo ní intriky. A tak jsem se chtěla ráda podívat na místa, která mně knihu i film ještě více přiblíží.

Ač nás byl celý autobus lidí, a někdy se neuhlídá říct nějaké slovíčko v prostoru, kde se mluvit nemá, tady vstupem do chrámu, jako kdyby nám někdo zamkl ústa. Dívali jsme se mlčky na tu nádheru, kterou nám nabízel vnitřní prostor katedrály. Na středověké vitráže ze 13. století, se scénami Starého zákona s trůnícím Kristem, dále jsme viděli sochu Panny Marie ze 14. století, vyřezávané lavice z počátku 17. století, prostě nevýslovná krása všude okolo nás...A ticho, chlad v chrámu, a také i přítmí, tomu dávalo ještě větší kultovní zážitek. Ale rádi jsme vyšli na světlo, neboť zima v katedrále nám už skoro zalézala do kostí.

Blížil se pomalu večer a průvodce nám dal rozchod na 2 hodiny s tím, ať si každý vybere sám podle svého vlastního uvážení, kam se chce podívat. Ale upozornil nás ještě, ať nechodíme nikde po dvojicích, ale ve více lidech, že je to tu večer, zvláště pro ženy dost nebezpečné...

Nasměroval nás k Pigalle – čtvrti, kde se nachází známý francouzský kabaret Moulin Rouge (Červený mlýn) a také ukázal směr, kde se nachází hřbitov na Montmartru, kde jsou pochovaní známé osobnosti, jako Emile Zola, Alexander Dumas, hud. skladatel Hector Berlioz a další...A tak jsme se ještě korporativně všichni podívali ke kabaretu Moulin Rouge a pak se rozešli každý za svým cílem.

My jsme se s dcerou daly dohromady ještě se dvěma ženami. Ač jsem měla chuť se jít podívat na hřbitov a shlédnout místo odpočinku známých osobností, přece jen by ta prohlídka byla zase v letu a to nemám ráda. Po hřbitovech chodívám ráda a prohlížím si náhrobky, které jsou někdy doslova uměleckými díly, což by tady na Montmartre bylo. Ale na to nebyl čas. A tak jsme chodily ulicemi a rozhlížely se všude okolo.

Před námi se objevili najednou dva mladí muži a jednomu z ruky upadl rohlík na chodník. A co jsme neviděly...rohlík se dopadem rozlomil a vykoul z něj na nás mužský pohlavní úd. Tak to byl na nás chyták! Až jsem se divila, jak jsme

rychle zareagovaly a pádily pryč. Tak na toto nás chtěl pan průvodce s bílou čepičkou upozornit – filuta jeden... taktně zamlčel, co můžeme spatřit...

Abych ale pokračovala dál...

Čekalo nás ještě navštívit zámek Versailles další den, ale pravděpodobně jen jeho zahrady. Cestou k zámku, který byl asi 20 km vzdálen od Paříže, jsme míjeli novou výstavbu „skleněných domů“, na které nás upozorňoval náš průvodce. Dnes je to již i u nás běžná záležitost, ale v tehdejší době – v r. 1991 to bylo pro nás něco nevídaného.

A byli jsme ve Versailles...Zaparkovali jsme a jak jsem se zmiňovala, prohlédli jsme si jenom zámeckou zahradu u zámku, která byla rozsáhlá a za ten čas, který jsme na ni měli vyměřený, jsme ji ani celou neprošli. Zahrad je tam okolo zámku mnoho. Projít je všechny, se ani nedá stihnout za jeden den, to zabere dosti času. Tyto zahrady jsou se spoustou různých fontán a velkým množstvím soch. Jsou tu různá romantická zákoutí, zvláště pro zamilované. Také všelijak zastřížené ploty do různých nevídaných tvarů.

Ale jak stále chodíte mezi tou zelení a vidíte tu fontánu, tu zase sochu, jinde zase jinak seskupené okrasné dřeviny, sestříhané různé plůtky, tak už Vám to pak připadá všechno na jedno brdo a už je to i únavné.

Tato prohlídka zahrady ve Versailles, byla naší poslední návštěvou zajímavostí ve Francii. A tak jsme si dali odchod k autobusu, nasedli a odjížděli už směrem k nám domů do Čech.

Když jsme projížděli Německem, tak jsme se ještě zastavili v univerzitním starobylém městě Heidelbergu. Tam jsme se šli hlavně podívat na starý most s věžemi, což je taková zvláštnost. Klene se přes řeku Neckar, kde se na jedné straně tyčí velice rozlehlý starobylý zámek. Jak most, tak rozsáhlý zámek byla úžasná podívaná! Tady by to chtělo také být pár dní a pořádně prozkoumat celé město. Nabízely se nám úžasné pohledy, jen škoda, že jsme neměli více času.

Ještě jsme se na chvíli zastavili ve městě na trhu, kde jsme si dokoupili půlku chleba, který nás tehdy vyšel na 80 Kč na naše peníze, ale co se dalo dělat, bez něj bychom byly o hladu, než bychom dojely domů. Salám, nebo co jsme to tehdy k němu jako přílohu měly, to nám ještě zbylo, ale chleba došel. A také jsme neodolaly u zmrzlináře, který tam nabízel tehdy ještě pro nás neuvěřitelných 20 druhů zmrzliny. Dnes to už dávno u nás není žádná zvláštnost, ale v tehdejší době byla. Vybraly jsme si s dcerou každá tři nebo

čtyři kopečky, protože ji milujeme. Ty neuvěřitelné druhy, které jsme viděly, nás natolik zlákaly, že jsme neodolaly. Ať si dáme ještě naposledy v cizině do nosu...

Zmrzlinář, který ji tam prodával, byl starý pán a asi si myslel, že mu nerozumíme dobře německy a proto znovu a znovu zdůrazňoval, kolik že stojí. My jsme mu ale rozuměly. Myslel si asi, že je zmrzlina pro „Čecháčky“ příliš drahá, tak nás chtěl upozornit, a možná se i bál, aby dostal žádanou sumu, až nám zmrzlinu podá...

Drahá byla, to je pravda, ale my měly na ni chuť a marky jsme měly taky. Tak co bychom si nedopřály? Třeba na rozloučenou s Německem a naší cestou za poznáním jiných krajů...

A tím končím moje vyprávění o cestě do Paříže...

BREMERHAVEN – NÁVŠTĚVA MÉHO RODIŠTĚ.

Další mojí cestou do zahraničí byla návštěva mého rodiště v SRN – město Bremerhaven, jež je mezinárodním přístavem. To již bylo východní a západní Německo sloučeno. Toužila jsem již dávno navštívit toto místo mého narození, ale dříve to nešlo. Do západního Německa se jezdilo vyloženě na pozvání a pak můj muž byl zaměstnán u policie a to bych vůbec neměla šanci se tam dostat, i když bych to pozvání měla.

Měla jsem již od doby mého dospívání přání, se tam podívat. Prohlédnout si místa, kde žili mí rodiče, ve kterých místech měli svůj malý domek- chatku, a zahrádku s políčkem. Kam chodil tatínek do zaměstnání, zkrátka navštívit místa, kde jsem se i já narodila a kde mí rodiče přišli o život. To moje přání mě kdysi připadalo jako taková pohádka, o které se vypráví malým dětem. Byl to pro mě takový moc chtěný, ale nespelnitelný sen.

Člověk přece stále po něčem touží a rád by to a ono, ale ono všechno nejde tak, jak si to v duchu představuje a jak by si to přál.

Ale po čem člověk někdy dlouho touží, a moc si to přeje, tak se to někdy i vyplní. A to se stalo i mně.

Mí rodiče nebyli Němci, tatínek byl Čech a maminka byla Slovenka. Ale tak jako mnoho jiných lidí ve válečné době, šli i oni za prací do jiné země. Nešli moc daleko, šli hned vedle – do Německa. Ale daleko to vlastně od Čech bylo, neboť to bylo až na druhé straně Německa u severního moře.

Protože jsem se neustále zajímala o mé rodiště, a to již od dětství, a postupně čím dál víc, tak jsem prozkoumávala mapu a vyhledávala v různé literatuře historii tohoto města, abych se o mém rodišti toho dozvěděla co nejvíce. Dočetla jsem se spoustu zajímavých věcí.

V době, kdy jsem spatřila světlo světa, město vypadalo úplně jinak a neslo jiný název, protože se spojilo ještě s vedlejšími obcemi.

V občanském průkaze, když jsem dospěla, jsem měla napsáno místo narození: Wessermünde-Lehe.

Přiblížím trochu historie k tomuto městu...

V r. 1913 obec Geestemünde, která měla v té době okolo 23 tisíc obyvatel a získala městská práva, získala o pár let později v r. 1920 ta samá práva vedlejší město Lehe. V r. 1924 se obě města sloučila. Město Lehe mělo okolo 40 tisíc obyvatel a město Geestemünde asi okolo 30 tisíc obyvatel. Sloučením těchto dvou měst vzniklo nové město Wessermünde s již 70 tisíci obyvateli a tím se stalo součástí provincie Hannoversko a obklopovalo Bremerhaven. V r. 1938 byla oblast bremerhavenského přístavu připojena k Brémám a o rok později v r. 1939 se spojilo s Wessermünde a vzniklo tím velké město Wessermünde. Po období 2. světové války, kdy město bylo značně zničeno bombardováním, bylo v r. 1947 rozhodnuto o sloučení měst Brémy a Wessermünde a dostalo název Bremerhaven jako zásobovací přístav.

Město se rozvíjelo dál a také i přístav mohutněl. Docházelo v něm k prudkému rozvoji. V r. 1966 byla vyložena první kontejnerová loď, v dalších letech byla vybudována nová kotviště pro zaoceánské lodě, chladírny a další...V r. 1968 byl otevřen nový kontejnerový terminál na říčním nábřeží. A neustále se budovalo dál...Součástí přístavu byla také výstavba pozemních komunikací, které navazují na přístav.

V r. 1973 zde bylo postaveno Německé národní muzeum, které bylo nejvýznamnější v Německu svého druhu.

V r. 1980 byl založen institut pro polární a mořský výzkum, který byl pojmenován podle vědce Alfreda Wegenera.

V r. 2005 vzniklo také Německé emigrační centrum. Město Bremerhaven je hospodářsky spojeno úzce s přístavem. V přístavišti je překladiště, kde se zpracovávají ryby. Je tu taktéž loděnice, a zkrátka velice čilý hospodářský ruch.

Město Bremerhaven se řadí mezi přední místa v Evropě, neboť je významným překladištěm silničních vozidel. Dále se řadí také mezi nejvýznamnější rybářské přístavy Německa.

I ovoce tu má svůj význam, neboť se tu nechává uskladňovat a také dozrát.

Musím ale podotknout, že toto vše, co o městě píši, jsem si zjistila před dávnými lety, než jsem se jela do Německa podívat. Tudíž to je takových 20 – 22 let. Takže některé informace, které jsem zde uvedla, mohou být již značně zastaralé a v této době město zase vyniká a hýří krásou úplně jinak.

V době, kdy řádila 2. světová válka, bylo město značně poničeno a mnoho jeho obyvatel přišlo o život, taktéž i mí rodiče.

Moje přání, vydat se do mého rodiště se mi splnilo až po 50 ti letech mého života, kdy se mohlo již cestovat do západních zemí. Nesmím také opominout, že se to stalo i díky vstřícnosti německých úřadů a hlavně jejich výborné archivaci tehdejších let.

Také musím dodat, že vůbec velké poděkování patří jednomu mému kolegovi v zaměstnání, který kdysi vyučoval němčinu. Ten napsal žádost německým úřadům s prosbou o nalezení osob, které byly v pracovním spojení s mým otcem, což já bych nesvedla, neboť německy jsem uměla minimálně a i to minimum, co jsem znala, by nestačilo k dorozumění, natož k sepsání žádosti.

Asi po 2 měsících po mé žádosti o bližší podrobnosti tehdejší doby a prosby o nalezení osob, jsem dostala objemnou obálku, kde byly kopie map města z doby 2. světové války a kopie map, jak to vypadá v současné době. Dále protokol, jak probíhalo bombardování v tehdejší době, kdy zahynuli mí rodiče a kolik lidí denně přišlo o život. Také byly přidány kopie telefonních seznamů, kde bych se měla možnost s někým spojit. Další přílohou byly kopie novin z tehdejší válečné doby s úmrtním oznámením mých rodičů, spolu s dalšími oběťmi náletu. V novinách bylo i oznámení o jejich pohřbu, jehož se zúčastnil bratr mého otce a dovezl do Čech jejich urny s popelem. Úřady mně dokonce našly dceru majitele tehdejšího podniku, kde byl otec zaměstnán a která si na mého otce pamatovala. Byla již velice starou dámou. Bylo připojeno též její pozvání pro mě a moji dceru. Z této zprávy jsem byla velice překvapena, že mně německé úřady vyšly takto vstříc.

Že moje radost neznala mezí, nemusím ani podotýkat. Jen jedna věc kalila moji mysl, a sice to, že neumím pořádně německy a jestli se s mojí němčinou, kterou jsem mizerně ovládala, domluvím...Dva kurzy němčiny, které jsem absolvovala, mě moc velkou šanci nedávaly, ale mávla jsem nad tím rukou. Každopádně jsem přibalila i slovník a věřila, že to nějak dopadne. A vydaly jsme se s dcerou na cestu.

Bydliště dcery bývalého majitele pekárny, kde pracoval kdysi můj otec, jsme podle adresy našly. Bydlela v luxusní 3patrové vile úplně sama s terasovitou zahradou, porostlou vysokými rododendrony. Žila sama bez manžela, jak jsem vyrozuměla, byla rozvedená. Měla dvě dcery, obě bydlely od ní o 100 km dál, každá jiným směrem.

V době naší návštěvy u ní byla v jednom patře na dovolené kamarádka její dcery z Ameriky. Paní bylo 78 let, byla velice vitální, jezdila vozem s automatikou po městě a také ještě provozovala živnost agenta pojišťovny, o čemž svědčila tabulka na plotě její zahrady.

Naše setkání dopadlo velice dobře, stará paní byla úžasná, vstřícná, přišly na řadu ruce a slovník taky, ale v podstatě jsme se domluvily. Co jsme nepochopily hned, v tom nám napomohla za pár dní její dcera, kterou jsme

později navštívily o 100 km dál ve městě, kde žila s rodinou. Název tohoto města jsem už zapomněla.

V Bremerhavenu nám paní ukázala místo, kde žili mí rodiče. Měli malý domek se zahrádkou, spíš takovou chatu, která při náletu byla natolik poškozená, že vzala za své, včetně celé okolní zastavěné oblasti. Nyní se tam nacházela zahrádkářská kolonie. Maminka se mnou tehdy byla doma, do zaměstnání nechodila, však jsem v té době byla taky malá, byly mně necelé 2 roky.

Paní, která nás s dcerou pozvala, mně povyprávěla, jak tehdejší události probíhaly, jaká to byla hrůza, kterou prožívali při náletech, a taky mě poinformovala o mých rodičích, jak přišli o život. Viděly jsme podnik, kde můj otec pracoval a který zůstal bez úhony. Nyní ho vlastnila už další rodina dcery tehdejšího majitele pekárny, která nás pozvala. S touto rodinou ale nebyla v dobré shodě, takže jsme jej nemohly navštívit. Moc ráda bych viděla místa, kam tatínek chodil do práce, ale toto přání mě bohužel splnit nemohla. V každých rodinách dochází k rozporům, které vyústí v úplnou nevraživost a přerušování veškerých styků.

Zašly jsme i na místní hřbitov a prohlédly jsme si část hřbitova, která byla vyhrazena obětem 1. světové války a další část obětem 2. světové války. Bylo to na hřbitově velké zatravněné pole, okolo něhož byly pietně položeny náhrobní kameny se jmény obětí, které byly identifikovány, a uprostřed mezi nimi bylo prostranství, kde bylo pohřbeno tisíce obětí, které se nedaly identifikovat.

Na hřbitov jsem zajít musela, protože v novinách, které mně německé úřady zaslaly, bylo oznámení, že jsou mí rodiče pochováni společně se 6 ti Němci, kteří s nimi při náletu přišli o život, což mě deprimovalo, neboť strýc dovezl po jejich pohřbu, kterého se zúčastnil, do Čech jejich urny. Ale pak jsem si řekla, byla válka, byl zmatek a veškeré informace se mohly i poplést, a tak se mohla vloudit i chybička a toto nepřesné uvedení v novinách se mohlo lehce stát.

A tak jsem procházela okolo náhrobních kamenů a pročítala jednotlivá jména na nich uvedená s tím, zda neobjevím jména mých rodičů. To se ale nestalo.

Zakoupila jsem květiny ve vedlejší květinové síni a položila je na prostranství mezi náhrobními kameny, kde oběti válečných hrůz spaly svůj věčný sen.

Po návštěvě hřbitova nás paní provedla přístavištěm, ukázala nám město a zajely jsme k ní domů. Pohostila nás nejen ve vile, ale i v zahradním zděném domku, který se nacházel na stejném pozemku jako vila. Byl tak velký, a vybavený, že v něm mohla žít pohodlně celá rodina. Bylo to krásné večerní posezení na terase s krbem, na níž jsme povečeřely. Poté nás uložila každou zvlášť do pokoje ve vile a popřála dobré noci. Hostitelka to byla výborná.

Další den jsme se vydaly za její dcerou, která bydlela o 100 km dál. Přivítala nás také velice vřele, byla doma, nepracovala, měla tři malé děti a její manžel jezdil domů jen o víkendech, neboť měl zaměstnání dost vzdálené od místa bydliště. Oba byli právníky. Tehdy bylo v Německu zvykem, že si napřed mladí lidé budovali kariéru a poté teprve zakládali rodiny. Dnes je to většinou u nás to samé...

Její dceři bylo okolo 40 ti let. Děti byly věkově po roce za sebou. Bylo nám tam u ní moc dobře.

Ale všechno jednou končí, a tak i nám uběhla naše cesta za poznáním mého rodiště neuvěřitelně rychle a musely jsme již pomýšlet na návrat domů.

Byla jsem velice ráda, že mně byla umožněna návštěva místa mého rodiště a že mě hostitelka provedla místy, kde žili a zahynuli rodiče. Na závěr našeho rozloučení mně ale zkalila mysl jedna její věta.

A sice, když před naším odjezdem pronesla, že my Češi jsme se zachovali špatně, když jsme spáchali atentát na Reinharda Heidricha...V ten moment jsem v ní viděla nepřítelkyni našeho národa a asi jen proto, že si nesla možná hezké vzpomínky na mého otce, který byl všemi oblíben, tak mě chtěla proto poznat a pozvala mě do Německa. Ale pravou Němku v sobě nezapřela a též velkou averzi vůči Čechům a neopomněla mně to dát najevo. A já si v tu chvíli uvědomila všechnu tu hrůzu války, která se stala, co přinesla neštěstí a bolesti pro rodiny, co lidí přišlo o život a kdo to zavinil. A byla jsem ráda, že mám návštěvu tohoto místa za sebou, byť jsem po ní tolik toužila a byla pro mě i po těch letech traumatizující. Neboť vžívat se do doby, kdy byla válka, která přinášela s sebou tolik zmarňených lidských životů a navíc procházet místy, která se mě úzce dotýkala, nebylo zrovna pro mě lehké. Bylo to naopak psychicky pro mě velice stresující.

Ale splnila jsem si přání - navštívit místa, která jsem si dávno přála vidět, ale také jsem byla už ráda, že se vracíme domů k nám do Čech.